

۲۰- معنای واژه‌ی مشخص‌شده، در کدام گزینه درست آمده است؟ (با حفظ ترتیب) (تألیفی)

«پلنگ را بالای نظمی انداخته بود. حکیم‌الملک سر شام معرکه می‌کرد و فضولی‌ها می‌نمود. نایب‌السلطنه در مجلس خنده کرده بود به وضع عرش و لهجه‌ی آنها. می‌خواستند شاه را همان ساعت سوار کنند؛ به ملاحظه‌ی عید و سلام، سوار نشدند. قرارشده هر وقت ملیجک سوار می‌شود، چهار فراش سوار، دو شاظر و پنج غلام کشیک‌خانه همراه او باشد.

(۱) سکو، غوغا، باوه‌گویی، سروشکل، مطلع کنند، سنت، فرش گسترده، نانوا

(۲) سفره‌ی جرمی، غوغا، زیاده‌گویی، شکایت، روانه کنند، مراسم روز عید، خدمتکار، چاپک و نیردو

(۳) زیرانداز، مراقبه، دخالت بی‌جا، ظاهر، روانه کنند، احترام عید، خدمتکار، فرزند و چاپک

(۴) سکو، هنگامه، کار بیهوده، شکایت، عازم کنند، مراسم عید، فرش گسترده، نانوا

۲۱- واژه‌ها و ترکیب‌های مشخص‌شده در کدام گزینه تماماً درست معنا شده‌اند؟ (تألیفی)

(۱) بله درگما؛ بزرگا که شما دو تنید و به این اندک مایه حطام دنیا قانع (خدا از شما راضی باشد، مال فناپذیر)

(۲) این مرد بزرگ و دیر کافی به نشاط قلم درنهاد و تا نزدیک نماز پیشین از این مهمات قارغ شده بود. (معلم یا کفایت، نماز ظهر)

(۳) آنها فراخ‌تر بتوانند زیست و ما حق این نعمت تندرستی لختی گزارده باشیم. (راحت‌تر، زمانی)

(۴) حسک جبه‌ای داشت جبری رنگ با سیاه می‌زد و دستار نشابوری مالیده و موی سر مالیده (نزدیک به سیاه، مرغوب، مرتب)

۲۲- چند واژه درست معنا نشده است؟ (تألیفی)

زه‌آب: آبی که از سنگی می‌جوشد / مکاس: خشک‌دستی / سترگ: عظیم / صره: همان / گو: گودال / اعانت: خورده‌گیری / گبرده: نوعی نان /

تمسک: چنگ زدن / بث: آشکار کردن / خرق: شکافتن / یازیدن: فصد کردن / بدیل: مرد خدا

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۳- معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن درست نیست؟ (تألیفی)

«شاعه (آشکار کردن، پراکندن)، نابل (بهره‌مند)، خلال (تپاهی‌ها)، خفایا (نهان‌ها)، اثنا (لحظات)، بحبوحه (وسط)، نهفت (پناهگاه)، ورطه (جای

خطرناک)، اوان (زمان)، وهله (توبت)، خیل (گروه اسبان)،

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۴- معنای واژه‌ی «روی» در کدام گزینه متفاوت است؟ (تألیفی)

(۱) مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

(۲) یا خداوند جهان نیز تو را روی و ریاست

(۳) به هیچ روی از این آب نیست روی گذر

(۴) نه روی رهایی نه راه گریز

۲۵- معنای حرف «و» در کدام گزینه متفاوت است؟ (تألیفی)

(۱) کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده است و او شرمسار

(۲) شیدا از آن شدم که نگارم جو ماه نو / ابرو نمود و جلوه گری کرد و رو بیست

(۳) که مرد ارچه بر ساحل است ای رفیق / نیاماید و دوستانش غریق

(۴) یا که این نکته توان گفت که آن سنگین دل / کشت ما را و دم عیبی مریم یا اوست

۲۶- معنای چند واژه نادرست آمده است؟ (تألیفی)

دغل (مزور)، احصا (شمارش)، مرصاد (راه)، نفعات (بوهای خوشایند)، صلوات (رحمت‌ها)، مشرَب (شراب‌خانه)، اعجاب (شگفت‌زده کردن)،

لالا (آموزگار بزرگ‌زادگان)، دغدغه (توس و بیم)، فُشار (سخن مهمل) سماجت (زشت شدن)، واثق (بلند و استوار)، فجایع (سختی‌ها)، راسخ

(نفوذکننده)، تعییه (مرتب و منظم کردن)

(۱) دو (۲) چهار (۳) شش (۴) هفت

۲۷- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

صلابت (استواری) / تحفه (ارمغان) / زکی (باهوش) / اتفاق (با هم شدن) / انحطاط (فروافتادن) / محیط (اقیانوس) / تصنیف (نوشتن رساله) /

کوخ (خشک‌شده) / محن (زشت) / تعذی (تجاوز کردن) / تمکین (فرمان دادن و پابرجایی)

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۸- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه بیش‌تری وجود دارد؟

- (۱) ملا: فاش / کابینه: موجود / هزیمت: نیت کردن / مطلق: آزاد / غازه: سرخاب
 (۲) زهره: دلیری / لاجی: تاریکی / تکفل: متمهّد شدن / نکبت: بوی خوش / معجز: آشنان
 (۳) بیغوله: بیراهه / لاور: شجاع / مزبور: یادشده / لجاج: سبزه کردن / فاسق: گناه‌کار
 (۴) عماد: تکیه‌گاه / طین: گل / زنده: کهنه / دژم: خشمگین / سجنه: عادت نیک

۲۹- معنی چند واژه در کمانک مقابل آن نادرست آمده است؟ (تخل)

- دب (خرس)، زی (پوشش هر صنف)، مقهور (مغلوب)، نحل (مورچه)، صورت شدن (برملا شدن)، تعلیمی (نوعی عصا)، اشباح (همانشدها)، سو (دید)، فلا کردن (کمین کردن برای شیطنت)، معمر (آباد)، دراعه (جبهه)، تزهنگه (شکارگاه)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۳۰- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟ (گزینه‌ی دو)

- کوشیدن (جنگیدن) - آماج (خیل) - عبوس (اخمو) - آخته (برکشیده) - فرج (نشانه) - بلاد (شهرها) - پشتواره (کوله‌بار) - معرکه (میدان جنگ) - رخوت (غرور) - شهربند (زندانی) - بور شدن (روشن شدن) - صفر (دلیر) - تصانیف (نوشته‌ها) - تارک (قله) - عماد (تکیه‌گاه) - نافع (بی‌همتا) - سوژت (شدت اثر) - دست لاف (پیش‌مزد) - سموم (باد سرد کشنده) - استنباط (بیرون آوردن چیزی از درون چیز دیگر)
- (۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۳۱- در کدام گزینه معنی واژه‌ها تماماً درست نیست؟ (قلم‌چی)

- (۱) (دشت: دست‌لاف)، (مجاور بودن: اعتکاف کردن)، (جلی: روشن)، (مصباح: چراغ)
 (۲) (متبدل: پیش یا افتاده)، (طاق: فرد)، (اختر سعد: مشتری)، (آوند: معلق)
 (۳) (تراویدن: چکیدن)، (خفیه: پوشیدگی)، (ناورد: نبرد)، (ارغند: خشمگین)

(۴) (غالبه: از عطریات)، (آرُسی: نوعی در قدیمی)، (لوطی‌باز: عملی سبک‌سرانه)، (داروغه: مأمور ناظر بر اجرای احکام دین)

۳۲- مفهوم «گرفتن» در بیت «فراوان سخن باشد آکنده گوش / نصیحت نگیرد مگر در خموش» با کدام بیت یکسان است؟ (قلم‌چی)

- (۱) سرچشمه باید گرفتن به بیل / چو یر شد نشاید گذشتن به بیل
 (۲) تو ایران سپه را همه کشته گیر / وگر زنده از رزم برگشته گیر
 (۳) از هزاران در یکی گیرد سماع / زان که هرکس محرم بیغام نیست
 (۴) حافظ از خصم خطا کرد نگیریم بر او / و بر به حق گفت جدل با سخن حق نکتیم

۳۳- در معنی واژگان کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟ (گاج)

- (۱) مناعت، حمیت، شقاوت: استواری، رشک، بدبختی
 (۲) ضلال، اقدس، لجه: گمراهی، پاک‌تر، ناپاک
 (۳) عفاف، مغفرت، مهابت: آرامش، آموزش، شکوه و بزرگی
 (۴) لجاج، تنزیه، شفقت: سرسختی نمودن، امیدواری، دل‌سوزی

۳۴- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟ (گاج)

- معارضه (ستیزه کردن) / دک و پوز (قیافه‌ی ظاهری) / بهره (حق مالک) / حقه (فوطی) / گرازان (غزیدن) / کهر (رنگ سرخ مایل به تیرگی) / حمیت (مردانگی) / تطف (نرمی کردن) / کله (پشه‌بند) / فتراک (ترک‌بند) / نهفت (پناهگاه) / همیان (دشته)
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

متوسط: ۱۴-۱۷ <<<<< خواندن کتاب املا و لغت

خوب: ۱۸-۲۵ <<<<<< لغت‌های داخل متن و اشتباه نشود معای کتاب املا و لغت

۹- در میان ترکیب‌های زیر چند غلط املائی یافت می‌شود؟ (تألیفی)

«کتاب مجسطی بظلمیوس، نزه‌الارواح شهرزوری، سفیان عوف قامدی، داستان کلتوپاترا، طلیسان قضات، محمل اندیشه، اتراف و مقام، تاق‌ضرب»
 مسجد شیخ لطف الله، اطعمه و امتعه، صور و صیر، قلاء اسماعیلیه، پلمره و دفعتاً، شعوه و طامات، مناصب قضایی»

۱۰ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۱۰- املائی چند واژه در ترکیب‌های زیر نادرست است؟ (تألیفی)

«سخن مرجه، ملجأ و مأوا، اذکار مزبور، منت‌گذار خداوند، ازدهام تنازعات، بعث و امتزاز، اعراض و احتراز، خواروبار فروشی محلات، آزین و زین، تور سینین، لمحات و لحظات، ضمین و وکیل، معزول و مخذول، خوف و خوارزم، بوالهوس و لاعب»

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۱۱- در میان ترکیب‌های زیر چند ترکیب بدون غلط املائی نوشته شده است؟ (تألیفی)

«نهج و نعط، خازه و طاق نصرت، زیده‌ی معرفت، قرض‌ورزی‌های معاندان، بیابان‌گذاران نمازگزار، اغنای افکار عامه، من مینت، دبلانق و قلچماق، غمچی و قداره، غبغب و زرخندان، غرغر و غرولند، لعیم و لعین، پیراهن توذی، وازر و جانرا»

۸ (۴)

۱۰ (۳)

۱۲ (۲)

۱۴ (۱)

۱۲- در کدام بیت غلط املائی دیده نمی‌شود؟ (تألیفی)

- ۱- دانی که چنگ و عود چه تقریر می‌کنند / پنهان خورید باده که تعزیر می‌کنند
 ۲- غذا را افعی‌ای هر روز در تاپ / ز گرما آمدی تا چشمه‌ی آب
 ۳- همه عالم نه ماه است و نه میخ است / ولی بهری پر از موج دریغ است
 ۴- برو عمری گزین زین به که داری / که آن بهتر که این محمل گذاری

۱۳- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب می‌تواند از نظر املائی جایگزین نقطه‌چین‌ها در متن زیر شود؟

«و بر خردمند واجب است که به سی آسمانی ایمان آرد و جانب حزم را هم نگذارد و هر کار که مانند آن بر خویشان نپسندد در حق دیگران روان ندارد؛ که لاشک چون روز جزا فرارسد هر کوداری را کيفر و است و چون مهلت برسد و وقت فراز آمد، هر آینه بر و مظاهرت یاران واثق نتوان بود.»

- ۱) غزا، محمل، صواب، منوت ۲) قضا، مهمل، صواب، منوت ۳) قضا، مهمل، ثواب، معونت ۴) غزا، محمل، ثواب، معونت

۱۴- در کدام بیت غلط املائی دیده می‌شود؟ (تألیفی)

- ۱) لبت شکر به مستان داد و چشمت می به میخواران / منم کز غایت حرمان نه با آنم نه با اینم
 ۲) آبرو می‌رود ای ابر خطاپوش بیار / که به دیوان عمل نامه‌سیاه آمدیم
 ۳) مصلحت دید من آن است که باران همه کار / بگزارند و خم طره‌ی یاری گیرند
 ۴) چاک خواهم زدن این دلق ریایی چه کنم / روح را صحبت ناجنس عذاییست الیم

۱۵- در کدام بیت اغلاط املائی بیشتری یافت می‌شود؟ (تألیفی)

- ۱) گوهر معرفت اندوز که با خود بیری / که نسب دگران است نساب زر و سیم
 ۲) نواحی تو بتندد همی گذار غدر / اوامر تو بتاید همی عنان غذا
 ۳) که ذی مناسب و القاب جورکشانتند / کشیده پوست انسان به گوش و دم دواب
 ۴) جان می‌شود زمان دل اما نمی‌دهد / چرخ آن قدر زمان که زمان آورد کسی

۱۶- در کدام بیت غلط املائی یافت می‌شود؟ (تألیفی)

- ۱) به تیغ قهر بریدند عقد صحبت را / به سنگ غدر شکستند عهد و پیمان را
 ۲) تو را اگرچه ز امسال ما ملال گرفت / گرفت بی تو مرا از حیات خویش ملال
 ۳) فرع سماع آسمان هست سماع این زمین / و آنک سماع تن بود فرع سماع عقل و جان
 ۴) دور فلک را به گرد من نرسد وهم / گرچه مهندس نهاد و شعوه باز است

۱۷- در کدام بیت غلط املائی یافت نمی‌شود؟ (تعاونی سنجش، با تغییر)

- (۱) با تو اخلاصم دگر شد پس که دیدم نغز عهد / من که در آتش نگردانم عیار خویش را
 (۲) معتکف در وی بماند جاودان همچون خزور / ز آن که آیش همچو آب زندگی جان پرور است
 (۳) هم بگذرد این ظلمت شب‌های فراغت / هم سر زند از روز وصال تو ضیایی
 (۴) هر که با لشکر چون مور و ملخ دید تو را / گفت با اختر و ستاره ز آنجم حشم است

۱۸- در کدام گزینه غلط املائی بیشتری یافت می‌شود؟ (تالیفی)

- (۱) بَر او تیره شد فرح ایزدی / به کزی گرایید و نایخردی
 (۲) قیاس ملت و دین کافناب دولت او / ز خاک یزد ضیاع تا به عرش بردان داد
 (۳) تعویض گشت خوی بدان روی خوب را / ورنه به چشم بد بخوردیش مردمان
 (۴) سواد مردمک چشم من به عارض او / چو گوی تاج به میدان عجاج می غلبید
- ۱۹- در متن «عمارت نواحی و مزید ارتفاعات و نواتر دخل‌ها و احیای مواط و ترفیه درویشان و تمجید اسباب معیشت و کسب ارباب حرفت، به عدل متعلق است و امن راهها و ضبط مسالک و حفظ ممالک و زجر متعذبان به سیاست منوط، و هیچ چیز بقای عالم را از این دو باب قوی‌تر نیست.» چند غلط املائی یافت می‌شود؟ (تعاونی سنجش ۹-۹۰)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۰- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«اقتدای من در همه‌ی ابواب به محاسن اخلاق و مکارم عادات ملک بوده‌است و به قدر دانش خود از معالی خصال وی اقتباس کرده‌ام و معاصر ملکانه را در همه‌ی ابواب امام و پیشوا و قبله و نمودار خویش ساخته و حصول اقراض و مرادها در مطابعت رسوم ستوده و مشایعت آثار پسندیده‌ی آن دانسته؛ که ملک را اصالت و اصابت تدبیر باشکوه و شوکت و مهابت و شجاعت جمع است.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۱- در بیت های زیر مجموعاً چند غلط املائی وجود دارد؟

«جهان به دست تو دادند تا ثواب کنی / خطا ز سر پنهی، روی در صواب کنی
 به پیش آب جهان خانه‌ای ست بی‌بنیاد / نه محکم است امارت که پیش آب کنی
 گذرگهی ست جهان پر ز حول و وحشت و بیم / سرای عاریه بگزار اگر شتاب کنی»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۲۲- در کدام عبارت، غلط املائی وجود ندارد؟ (تالیفی)

- (۱) مرکبی دو اندر آن ره شد تفت / از دوآئیدن فرس را زان نمط
 (۲) بر دلش کشف کی شود اسرار / هرکه رازی به پوست شد از مغز

(۳) گر ز دنیا بگذریم اقنون عقی حایلی است / منزلی تا هست باقی راه ما هموار نیست

(۴) چو می رفت از جهان این بیت میخواند / بر اهل فضل و ارباب براعت

۲۳- در کدام گزینه غلط املائی دیده می‌شود؟ (تالیفی)

- (۱) شب چو برخیزی نهجد میگزارد / بعد از آن ذکر کن بیشمار
 (۲) پرپر خا ز تو خورشید چشم آن دارد / که روی نو به خودش راه انتساب دهد
 (۳) هم اکنون لاله چون اصحاب کهف از خواب برخیزد / چو نرگس نیز یک چندیش سودای سهر گیرد
 (۴) اگر نسیم نماید کسالتی به رسالت / سلام من که رساند؟ پیام من که گذارد؟

۸- ۱۲: متوسط <<<< امتحان گرفتن از تستهای کتاب املا

۱۳- ۱۵: خوب <<<< حل تستهای تالیفی (سایت، برگزیده تست، کتاب خیلی سبز و آفاردتون املا)

۱۶- ۲۳: عالی

۱- کدام آرایه در بیت‌های زیر بیش‌تر دیده‌می‌شود؟ (تالیفی)

- چنان بشتاب لشکر را همی راند / که باد اندر هوا زو باز پس ماند
- گر از باد جنبان شود کوهسار / نجند ابر زین بر آن نامدار
- چنان گرم از بساط خاک بگذر / که شمع مردم آینده باشی

اگر به بام در آیی که فرق داند کرد / که طلعت تو کدام است و آفتاب کدام

- (۱) تشخیص (۲) تشبیه (۳) اغراق (۴) حسن تعلیل

۲- در بیت «زلزل عسویان قصه‌ی مسیحا پرس / ز چین زلف بتان معنی چلیپا پرس» کدام آرایه‌ها پدید نیامده‌است؟ (تالیفی)

- (۱) حسن تعلیل، ایهام، تشبیه، اسلوب معادله
(۲) ایهام تناسب، تلمیح، تضاد، تناقض
(۳) حسن تعلیل، متناقض‌نما، مجاز، عکس
(۴) تشبیه، استعاره، تناسب، واج‌آرایی

۳- در کدام گزینه فقط اضافی استعاری دیده‌می‌شود؟ (تالیفی)

- (۱) خوابگاه مرگ، سوار عمر، موزع سبز فلک، روشن‌ان آسمان
(۲) نگاه مهربان طبیعت، بهار عمر، صحیفه‌ی عالم، ریشه‌ی پیوند
(۳) شکرخواب صبحدم، کاروان سرشک، لاله‌زار عمر، خیل حوادث
(۴) عنان عمر، گوهرشناسان راز، دامن وجود، سینه‌ی خشک کویر

۴- در میان ترکیب‌های زیر، چند اضافی استعاری دیده‌می‌شود؟ (تالیفی)

- ۱) خصلت طمع، گردن تکبر افراشتن، دستان مهربان نسیم، انگشت تعجب در دندان تحیر داشتن، سر به جیب مراقبت فروبردن، بحر مکاشفات، کعبه‌ی
ملاک خداوندگار، کاسه‌ی این فهم‌های پلید، سموم این عقل بی‌درد، سپیدی دندان مرده، علم عددین مصلحت اندیش، روزنه‌هایی بر سقف شب

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۵- آرایه‌های کدام بیت درست مشخص نشده‌است؟ (تالیفی)

- (۱) ز حال قلب جفا دیده‌ام، مبرس مبرس / جو ابر از غم دلدار اشک‌ریزان شد (تکرار، ایهام تناسب)
(۲) دی در گذار بود و نظر سوی ما نکرد / بیچاره دل که هیچ ندید از گذار عمر (تکرار، ایهام)
(۳) از هر طرف ز خیل حوادث کمین‌گهی ست / زان رو عنان‌گسته دواند سوار عمر (جناس، مراعات نظیر)
(۴) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم (حسن تعلیل، ایهام تناسب)
کدام گزینه ایراد قافیه دیده‌می‌شود؟ (تالیفی)

(۱) بگفتا دوری از مه نیست درخور / بگفت آشفته از مه دور بهتر

(۲) تو چشم عکسی و او نور دیده است / به دیده دیده را هرگز که دیده است

(۳) گفت تن؟ گفتم که زاد از گرد ره / گفت جان؟ گفتم که رمز لاله

(۴) اندر این کشتی به سان نوح گشتی ناخدا / چون تو را فضل خدا شد یار و تأیید اله

در کدام گزینه تعداد آرایه‌ی جناس بیش‌تری به چشم می‌خورد؟ (تالیفی)

۱) دیده‌ی آن ترک ختا دشمن جان بود مرا / گرچه به عمری به خطا دوست خطابش کردم

۲) هوش من آن لبان نوش تو بود / تا شد او دور من شدم مدهوش

۳) سوی قیصرش برد سر پر ز گرد / دو رخ زرد و لب‌ها شده لاجورد

۴) چون غراب است این جهان بر من از آن زلف غراب / ارغوان بار است چشم زان لب چون ارغوان

بایست ۴: بادین زلف بر صلاخی بارم! دنیا برام ماته طالع رست و

ناخوابت و در صدمت لبان سفینام دلدار، اند خوش
از دیده‌ی بارم.

است که مصرت «ا» دارد ولی
بدش صامت «ه» آه
با توجه به بلیان جلان مصرت
بایستی این دو واژه، این
بیت قافیه‌دار اما قافیه‌اش
بایستی انتهاب شده
و عینک است.

گام آخر

دکتر هامون سبطی

- ۸- در کدام بیت آرایه‌های «ایهام تناسب، کنایه، تناسب و تشبیه» آفریده شده است؟ (تالیفی)
 - ۱) زندگی کردن من مردن تدریجی بود / آن چه جان کند تنم عمر حسابش کردم
 - ۲) دل که خونابهی غم بود و جگرگوشی درد / بر سر آتش جور تو کبکاش کردم
 - ۳) غرق خون بود و نمی‌مرد ز حسرت فرهاد / گفتم افسانه‌ی شیرین و به خوابش کردم
 - ۴) منزل مردم بیگانه چو شد خانه‌ی چشم / آن قدر گریه نمودم که خوابش کردم (۱)

۹- آرایه‌های مقابل کدام بیت درست مشخص نشده است؟ (تالیفی)

۱) قاصد نه مزدهای نه پیمای نه وعده‌ای / پای قلم چه شد قلم پا شکسته است (استعاره، جناس تام، عکس)

۲) صورت خوب و رخ لالای او / هست چنان ماه دو پنج و چهار (مجاز، استعاره، لف و نشر)

۳) درخش از نخلدند به گاه بهار / همانا نگرید چنین ابر زار (جناس، تضاد، تشخیص)

۴) بهاری دل افروز در بلخ بود / کز او تازه گل در دهن تلخ بود (جناس، استعاره، تشبیه)

۱۰- در کدام گزینه آرایه «ایهام تناسب» بیش تر دیده می‌شود؟ (تالیفی)

۱) کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی دوست / عشوه‌ای زان لب شیرین شکر بار بیار

۲) ببین که نخت سلیمان چگونه شد بر باد / اگر چه بود به فرمان او وحوش و طبور (۲)

۳) از حجاز آن ترک شهر آشوب چون شد در عراق / یافت هر شور و نوا در پرده‌ی عشاق بود

۴) طاق ابرویش بدیدم جفت کلفت شد دلم / رفت در سودای او بر باد جفت و طاق من

۱۱- آرایه‌های برابر کدام گزینه تماماً درست نیست؟ (تالیفی)

۱) بنای مهر نمودی که پایدار نماند / مرا به بند بستی خود از کمند بجستی (نغمه‌ی حروف، طباق، استعاره)

۲) پرتوی از رأی او بریازد خورشید و ماه / نکته‌ای از لفظ او سرمایه‌ی دریا و کان (استعاره، موازنه، اغراق)

۳) بگفتی از سر زلفم دلت چرا نگذشت / شب است تیره و راهی چو موی چون گذرد (ایهام تناسب، حسن تعلیل، تشخیص)

۴) طرب افسرده کند چون که ز حد درگذرد / آب حیوان بکشد نیز چو از سر گذرد (اسلوب معادله، تلمیح، متناقض‌نما)

۱۲- در عبارت «الهی من غریبم و ذکر نو غریب، و من با ذکر تو الف گرفته‌ام زیرا که غریب با غریب الف گیرد» هیچ یک از آرایه‌های گزینشی دیده نمی‌شود. (تالیفی)

۱) تکرار، جناس تام، استعاره (۲) کنایه، جناس تام، تناقض (۳) تشخیص، مجاز، کنایه (۴) ایهام، حسن تعلیل، تناقض

۱۳- در کدام گزینه آرایه تضاد دیده می‌شود؟ (تالیفی)

۱) فردا که به محشر اندر آید زن و مرد / وز بیم حساب روی‌ها گردد زرد

۲) کز نیستان تا مرا بپریده‌اند / از نقریم مرد و زن نالیده‌اند

۳) مرد و زن بر سر اگر تیغ زندهم سهل است / من چو مردم چه غم از سرزنش مرد و زنم

۴) مرد و زن گر به جفا کردن من برخیزند / گر بگردم ز وفای تو نه مردم که زتم

۱۴- در همدی ابیات به جز بیت آرایه‌ی ایهام یافت می‌شود. (تعاونی سنجش)

۱) حکایت لب شیرین کلام فرهاد است / شکنج طره‌ی لیلی مقام مجنون است

۲) چنان به عشق تو از حال خویش بی‌خیرم / که رو نمانم اگر تیغ می‌زنی به سرم

۳) به راستی که نه همبازی تو بودم من / تو شوخ دیده مگس بین که می‌کند بازی

۴) باده‌خور و به دامنش پاک کن آن دهان و لب / تا نکتیم بعد از این دعوی پاک دامن

۱- چشم چنانه مانتد زده // این که چشم عاشق مثل مردی کس دیگری بود نشانه‌ی این است

که عاشق بهر نگاه کردن به معشوق است و البته برعکس! و این نگاه از عشق و دلالت است //

۲- مجاز و عراق نام دو گوشه از موسیقی قدیم بوده است اما معنی فعلی آن‌ها نیز در ذهن خطور کرده‌اند

شعر و نوا در معنای فعلی فرد آمده‌اند اما معنای موسیقایی آن‌ها که دستگاه‌هایی از موسیقی ایرانی

هستند در ذهن خطور کرده‌اند // «جفت» در این جا معنی قرین و همراه اما معنی زوج و ... در ذهن خطور کرده‌اند

به دلیل وجود «طاق» یکی از معانی اش «زود» است و «جفت» و «طاق» متضاد هستند (الایضا تضاد - ایهام تناسب)

طاق در ابتهام بیت ایهام دارد: ابروی طاق مانتد (۲) - ابروی ... هم معنی است

۳- بیت اول استعاره ندارد // نعت دادن زبور آلات به صورتی که ماه و سرمایه به دریا و کان (مدون) تضعیف است

و هر تشخیص نوعی استعاره مکنیه است // «گذشت» ایهام تناسب دارد: ۱- منصور در ۲۶ صفحه - منصور در ۲۶

کلاس همایش (نشر دریافت)

قلم: ۱- مکتب و قلم ۲- استعاره
ماه در نبع چهارم = ماه
بدر قابل
"بهاره استعاره از معشوق است که به لطافت
گل تازه است و از آن ها لطیف تر و شیرین تر"

دستی خزان استعاره از دهان یار است که در کوکبی - نغمه ای سوغ زلف مآتد زده است (تشبیه و انشراح) در مصراع دوم مضامین
 شخص دارد و منظور از چرگار میانی خط سبزی است که بالای لب ها می رود به کلاس همایش (نشر دریافت) daryaft-pub.com

آرایه (۷۵ دقیقه)

گام آخر

دکتر هامون سبطی

۱۵- آرایه های بیت «خود هنوزت پستی خندان عقیقین نقطه است / باش تا گردش قضا پرگار مینایی کشد» در کدام گزینه تماماً درست است؟

(تعاونی سنبل)

- ۱) استعاره، تشبیه، کنایه، تشخیص ✓
- ۲) مراعات نظیر، کنایه، تلمیح، مجاز
- ۳) تشبیه، ایهام، مجاز، نغمه‌ی حروف
- ۴) تشخیص، استعاره، نغمه‌ی حروف، تلمیح

۱۶- در کدام بیت آرایه «تضاد» بیش تر یافت می شود؟ (تعاونی سنبل)

- ۱) اگر ز مغز حقیقت به پوست خرسندی / تو نیز جامه‌ی ارزق بپوش و سر بنوازش (۲) مین فلندران
- ۲) مقام صالح و ناجر هنوز پیدا نیست / نظر به حسن معاد است نه به حسن معاش
- ۳) گناه کردن پنهان به از عبادت فاش / اگر خداپرستی خوایست میباش ✓
- ۴) قدم زنتد بزرگان دین و دم نزنند / که از میان نهی بانگ می کند شخشاخ

۱۷- آرایه های بیت «گر به این گرمی است آه شعله زای عندلپ / شمع روشن می توان کرد از صدای عندلپ» کدامند؟ (تعاونی سنبل)

موزون و
سفن گفتنی
مراکز گزینش

- ۱) استعاره، مجاز، کنایه، جناس
- ۲) تشخیص، تلمیح، اغراق، تشبیه (۱)
- ۳) تشخیص، حسن آمیزی، ایهام، تشبیه ✓
- ۴) استعاره، حسن آمیزی، اغراق، مراعات نظیر

۱۸- آرایه های کدام بیت کاملاً درست مشخص شده است؟

- ۱) روی من زردتر از برگ خزان در همه فصل / از هوای رخ چون تازه بهارش باشد (تضاد، تشبیه، ایهام تناسب) ✓
- ۲) هر که در بحر غمش راند چو من کشتی عمر / ز آن میان غایت مقصود کنارش باشد (ایهام، تشبیه، استعاره)
- ۳) عالمی مست می لعل تو وین تادره بین / چشم خود را که همه سال خمارش باشد (تشبیه، استعاره، حسن تعلیل)
- ۴) گنج حسن است رخ او نتوان داد ز دست / گرچه از غالیه صد حلقه‌ی مارش باشد (تشبیه، مجاز، تناسب)

۱۹- واژه های قافیه در هر بیت به جز بیت آرایه «جناس» دارند. (تعاونی سنبل)

- ۱) شب و روشنی از چشمه‌ی ما می دارم / بخت چون آینه از دولت آبی دارم
- ۲) همای طایر جان بسته در طناب تم / امید کاین گره از کار بسته باز کم ✓
- ۳) یار و همسر نگرفتم که گرو بود سرم / تو شدی مادر و من با همه‌ی پیری پیرم
- ۴) دلم شکستی و جانم هنوز چشم به راحت / شبی میاهم و در آرزوی طلعت ماهت

۲۰- آرایه های مقابل همه‌ی ابیات به جز بیت کاملاً درست است. (تعاونی سنبل)

- ۱) تا ترکس مست ناز دارد / دل یا تو سر نیاز دارد (استعاره، مجاز)
- ۲) همی تا توان راه نیکی سپر / که نیکی بود مریدی را سپر (جناس تام، تشبیه) (سیر: ۱- بسیار وطن تن ۲- سیدر بهافظ در جنگ)
- ۳) در سایه‌ی هجران تو ای مایه‌ی حسرت / هم خانه‌ی حرمانم و هم سایه‌ی حسرت (جناس، مجاز) ✓
- ۴) نه بر گردن سرو طوق سمن / نه در گوش مو گوشوار مویز (تشبیه، استعاره) (گل یاسمن دور سرو به طوق و گردن مآتد زده و خوشکالو)

به گوشواره ای
در گوش
در وقت مو
رنگ
مآتد زده

۲۱- آرایه های بیت «سر گلزار ندارم نکتم میل به گل / تا مرا پای دل آزرده‌ی خارش باشد» در همه‌ی گزینه ها به جز «تعماد» درست است. (تعاونی سنبل)

- ۱) استعاره، مجاز، تضاد ✓
- ۲) کنایه، تضاد، ایهام تناسب
- ۳) استعاره، مجاز، مراعات نظیر
- ۴) تضاد، تشخیص، مراعات نظیر

۲۲- آرایه‌ی تلمیح در کدام بیت، در بردارنده‌ی آیه‌ی از قرآن کریم است؟ (تعاونی سنبل)

- ۱) ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن / پور دستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد
- ۲) یار مغروش به دنیا که بسی سود نکرد / آن که یوسف به زر ناسره بفروخته بود ✓
- ۳) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود / شرمی از مظلمه‌ی خون سیاووشش یاد
- ۴) گفت آن یار کزو گشت سردار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد (تلمیح به داستان حسین بنصوره علاج)

۲۳- در بیت «وصف ماه من چو شعری را متوز می کند / آفتاب از مطلع آن شعر سر بر می کند» کدام آرایه دیده نمی شود؟ (میرزا)

- ۱) استعاره
- ۲) تشبیه ✓
- ۳) ایهام تناسب
- ۴) اغراق

۱- نسبت دادن «آه» به بلبل تشخیص و در نتیجه استعاره است. // نسبت دادن گرمای به صدا حسن آمیزی است.
 ۲- «روی» به برگ خزان زده مآتد زده است. // ایهام تناسب زیبایی در واژه‌ی «هوا» دیده می شود. // آرزو (۲- هوا)
 در بیت دوم «سار» ایهام دارد اما استعاره ندارد. // نسبت دوم شاعرین بود چشم تو خمار است ز ما در دست
 به لب های مگنون توین زرد و این حسن تعلیل است. (۳) نسبت سوم شاعرین بود سر بر می کند / آفتاب از مطلع آن شعر سر بر می کند (میرزا)

۲۴- در همی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی آرایه‌ی «ایهام» دیده‌می‌شود. (فهم‌ی)

۱) مشو دل تنگ از درس گلستان / گلستان جای دل‌تنگی نباشد

۲) در این عهد از وفا بویی نمانده‌ست / به عالم آشنارویی نمانده‌ست

۳) چون تو به باغ بگذری گل نرسد به بوی تو / لیک رسد به قامت سرو اگر روان بود

۴) گفتم غم تو دارم، گفتم غمت سرآید / گفتم که ماه من شو، گفتم اگر برآید

۲۵- در کدام گروه از بیت‌ها، به‌ترتیب، آرایه‌ی «جناس تام» و آرایه‌ی «حسن تعلیل» به‌کار رفته‌است؟ (کلیج)

الف) تا چشم تو ریخت خون عشاق / زلف تو گرفت رنگ ماتم

ب) این همه تاله‌ی مرغان به چمن زآن سبب است / که نقاب از رخ گل باد سحر دیر کشید

ج) آب حیات حسنت گلبرگ تر ندارد / طعم دهان تنگت تنگ شکر ندارد

د) تار و پود مخمل هستی بساط غفلت است / دل بکن زین‌جا، برون آ از دل شب‌های تار

هـ) فضل تو شبی کهنه‌قبایی به فلک داد / از روی زمین یوس، فلک پشت دو تا کرد

و) آن ماه دو هفته را چو دهم اسال / یک ماه شب و روز به من خوب گذشت

(۱۱)

۱) ب، د، هـ / الف، ج، و ۲) د، هـ و / الف، ب، ج ۳) ج، د، و / الف، ب، هـ ۴) ب، د، و / الف، ج، هـ

۲۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به‌ترتیب داشتن آرایه‌های «مجاز، جناس تام، ایهام، حسن آمیزی، حسن تعلیل» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) چمن چون بوی تو آرد، به بویت در چمن می‌رم / به باد قله‌تو در سایه‌ی سرو و سمن می‌رم

ب) دست در حلقه‌ی آن زلف دو تا نتوان کرد / تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد

ج) چگونه بی لب او عیش من شود شیرین؟ / که از جدایی گل، تلخی از کلاب نرفت

د) به صبحدم نفس سرد می‌زند خورشید / مگر ز چهره پرافکننده‌ای نقاب امروز

هـ) ره بری گر به سویشان نگری / کبریایی بری ز استکبار

(۲)

۱) الف-ب-د-هـ-ج ۲) د-الف-هـ-ج-ب ۳) ب-هـ-الف-ج-د ۴) ج-ب-هـ-الف-د

۲۷- آرایه‌های بیت «بار عشقت کجا کشد دل من؟ / که قضا و قدر نمی‌تابده کدامند؟ (تعاونی سنجش)

۱) ایهام، تشبیه، کنایه (۳)

۲) مجاز، ایهام، تشخیص

۳) ایهام تناسب، تشبیه، استعاره

۲۸- در کدام بیت آرایه‌ی «اسلوب معادله» یافت نمی‌شود؟ (تعاونی سنجش)

۱) صیوری چون ز حد بگذشت کاری رو نمی‌آرد / که تارو کهنه چون گردید بی‌تأثیر می‌گردد

۲) دوران به یک زخم جفا کی از سر ما وا شود / صیاد از بی می‌رود نخچیر ناوک خورده را

(۴)

۳) عشق با سیلاب پنداری ز یک سرچشمه است / جای خود ویران کند هر جا دمی منزل گرفت

۴) گر ترک چشم رهزنت نشناخت قدر دل چه شد / قیمت چه داند لشکری جنس به غارت برده را

۱- در بیت هـ برای منتهی‌جودن هرچ فلک، علقی تمثیلی و سائرانه آمده‌است: تو از روی بختندگی هدیه‌ای به آسمان داری و آسمان برای سبائگزار می‌قدم کرد و متحنی شد! // در بیت «د» تنگ شکر یعنی بلر و همولری تنگ

۲- در مصراع دوم بیت هـ «بری» یعنی پاک و عاری (برائت، مبرّا) // در بیت «ب» دست مجاز از انگشت است.

۳- «کسب» ایهام تناسب دارد // نسبت لادن تمثیل کردن (نسبتند) و تضاد و مقارنه تشخیص است و هر تشخیص نوعاً استعاره است و مکتبه

۴- اگر تنها شکل اسلوب معادله آمدن که در ابتدای مصراع دوم باشد، می‌توان از آن صرف نظر کرد. مهم این است که یک مصراع موضوع و مصراع دیگر [مثال آن موضوع بار صفا] صفحه ۸

- ۱- مفهوم بیت «به اتفاق ز بهر حیات یکدیگر / هلاک خویش همه اختیار می کردند» با مفهوم تمام بیت‌های زیر (به جز) در (تقابل) است. (تالیفی)
- ۱) گرت به گوشه‌ی چشمی نظر بود به اسیران / دوی درد من اول که بی گناه بختی
 - ۲) عائل به اختیار نخواهد هلاک خویش / بیش از هلاک من ز کفم رفت اختیار
 - ۳) در جام من می پیش تر کن ساقی امشب / با من مدارا پیش تر کن ساقی امشب
 - ۴) وقتی که پرستی کنی اصحاب درد را / چون من شکسته دل ترم اول مرا بیرس
- ۲- بیت «خواه عریان جلوه گر شو خواه مستوری گزین / هرچه بادا باد در کار است این جا ننگ نیست» با کدام جمله‌ی زیر نزدیک دارد؟ (تالیفی)
- ۱) المؤمن مرآت المؤمن (۲) الا هم فی الهم (۳) ولو بلغ ما بلغ (۴) الکلام بجز الکلام
- ۳- مفهوم بیت «از خلاف آمد عادت بطلب کام که من / کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم» به کدام بیت نزدیک است؟ (تالیفی)
- ۱) ما به زوی دوستان از بوستان آسوده‌ایم / گر بهار آید و گر باد خزان آسوده‌ایم
 - ۲) هرچه از دنیا و عقبی راحت و آسایش است / گر تو با ما خوش درآیی ما از آن آسوده‌ایم
 - ۳) رنج‌ها بردیم و آسایش نبود اندر جهان / ترک آسایش گرفتم این زمان آسوده‌ایم
 - ۴) موج اگر کشتی برآورد تا به اوج آفتاب / یا به قعر اندر برد ما بر کران آسوده‌ایم
- ۴- در کدام گزینه ویژگی متفاوتی از شراب و باده مورد نظر شاعر است؟ (تالیفی)
- ۱) بی خود از ششمه‌ی پرتو ذاتم کردند / باده از جام تجلی صفاتم دادند
 - ۲) هر کاه شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران
 - ۳) سرمست می شوم چو به من می کنی نگاه / چشم تو را مگر ز شراب آفریده‌اند
 - ۴) می بهشت نوشم ز جام ساقی رضوان / مرا به باده چه حاجت که مست بوی تو باشم
- ۵- در بیت‌های زیر کدام با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟ (تالیفی)
- الف) عشوه‌ای از لب شیرینی تو دل خواست به جان / به شکر خنده لب گفت مزادی طلیم
- ب) لذت داغ غمت بر دل ما باد حرام / اگر از جور غم عشق تو دادی طلیم
- پ) بلاست تیغ فراق و حیب می داند / که این بلا به سر من همه رقیب آورد
- ت) لاف عشق و گله از یار، زهی لاف دروغ / عشق بازان چنین مستحق هجرانند
- ث) به هرزه درد سر خویش داد و رنج طیب / کسی که بر سر بیمار دل طیب آورد
- ج) در غم عشق تو مردیم و ننالیم که مرد / نکند ناله ز دردی که دواپی دارد
- چ) دی گفت طیب از سر حسرت چو مرا دید / هیهات که رنج تو ز قانون شفا رفت
۱. ث. ج ۲. ت، ث، ج ۳. ب، ت، ج ۴. ب، ت
- ۶- مفهوم بیت «هاتف آن روز به من مزده‌ی این دولت دارد / که بدان جور و جفا صبر و ثباتم دادند» به مفهوم کدام بیت نزدیک است؟ (تالیفی)
- ۱) خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد / یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود
 - ۲) آب چه دانست که او گوهر گوینده شود / خاک چه دانست که او غمزه‌ی غمازه شود
 - ۳) ناقه‌ی صالح چو ز که زاد یقین گشت مرا / کوه بی مزده‌ی تو اشتر جمازه شود
 - ۴) راز نهان دار خمش و رخمش تلخ بود / آن چه جگر سوزه بود باز جگر سازه شود
- ۷- مفهوم کلی شعر «از گزند داس دروگر وقت هیچ روینده را زتهار نیست / مگر ترانه‌ی من که در روزگار نامده بر جای می ماند / تا به ناخواست، دست جفایه‌ی دهر، ارج تو را بستاند» در کدام بیت زیر دیده می‌شود؟ (تالیفی)
- ۱) ارغنون ساز فلک رهزن اهل هنر است / چون از این غصه ننالیم و چرا نخروشیم
 - ۲) از جمله‌ی رفتگان این راه دراز / بازآمده‌ای کو که با ما گوید راز
 - ۳) فلک به مردم نادان دهد زمام مراد / تو اهل فضلی و دانش همین گناهت بس
 - ۴) بی افکندم از نظم کاخی بلند / که از باد و باران نیابد گزند

- ۸- سفارش بیت «دریاب کنون که نعمت هست به دست / کاین دولت و ملک می رود دست به دست» به کدام بیت زیر نزدیک تر است؟ (تالیفی)
- ۱) رسید مزده که ایام غم نخواهدماند / چنین نماند و چنین باز هم نخواهدماند
 - ۲) سرود مجلس جمشید گفته اندر این بود / که جام باده بیاور که جم نخواهدماند
 - ۳) غمیتمی شعر ای شمع وصل پروانه / که این معامله تا صبح دم نخواهدماند
 - ۴) نوانگرا دل درویش خود به دست آور / که مخزن زر و گنج درم نخواهدماند
- ۹- مفهوم بیت «نعوذ بالله اگر خلق غیب دان بودی / کسی به حال خود از دست کس نیاسودی» به مفهوم کدام گزینه نزدیک است؟ (تالیفی)
- ۱) عاقلان کعبه‌ی جلالش به تقصیر عبادت معترف
 - ۲) واصفان حلبه‌ی جمالش به تحقیر منسوب
 - ۳) پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد
 - ۴) یکی از دوستان گفت: از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی
- ۱۰- کدام بیت به بنده‌ی «گناه‌کار پریشان روزگاره» اشاره ندارد؟ (تالیفی)
- ۱) الهی، ما گنه‌کاریم و از شرم آستین بر رو / کریمی، دامن رحمت بیوشان بر گناه ما
 - ۲) روی خود را بعد مردن صائب از شرم گناه / در نقاب خاک از شرمندگی پوشیده است
 - ۳) گیرم که بعد از این نکنم روی در گناه / عذر گناه کرده بگو تا چه آورم
 - ۴) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد
- ۱۱- مضمون بیت «ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامده» به کدام بیت زیر نزدیک است؟ (تالیفی)
- ۱) در خور پروانه‌ی من نیست سوز هر چراغ / خویش را بر شعله‌ی آواز بلبل می‌زنم
 - ۲) آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت / چهره‌ی خندان شمع آفت پروانه شد
 - ۳) پس است این طعنه ز پروانه تا جاوید بلبل را / که رنگ و بوی گل چون رفت از گلزار، بگریزد
 - ۴) روی گرمی هرگز از گل عذلیب ما ندید / ای خوشا پروانه کاو را کارفرما آتش است
- ۱۲- مفهوم کدام بیت به سه بیت دیگر نزدیک نیست؟ (تالیفی)
- ۱) بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر / که عاقبت برود هر که او ز مادر زاد
 - ۲) چو آهنگ رفتن کند جان پاک / چه بر تخت مردن چه بر روی خاک
 - ۳) ای که پنجاه رفت و در خوابی / مگر این پنج روز دریابی
 - ۴) چو عمر درگذرد است ای عزیز جهدی کن / مهل به خیره شود صرف و حاصلی دریاب
- ۱۳- در کدام گزینه طنز دیده می‌شود؟ (تالیفی)
- ۱) هر سه مورد، امتیاز مخصوصی است که سلطنت به اهل هنر می‌دهد نشان حبس و تبعید را در سینه دارم. با حکم اعدام، دیگر سراق‌آزمان می‌فرمایند.
 - ۲) تبعید از ما قدرت‌مندان هفت خط که تو این بازی قهر و آتشی کوتاه بیاییم.
 - ۳) کیاب بدون سیخ مزه‌ی کیاب ندارد؛ هیچ کیابی هم کیاب بازار نمی‌شود، حتی کیاب دربار.
 - ۴) استاد تویی؛ هنر این فرشته؛ شاعرکار این تابلوست. درخ هم‌هی عمر یک نظر به زیر پا تینداختیم. هنر این ذوق گسترده‌ست.
- ۱۴- مفهوم کدام بیت با سه بیت دیگر یکسان نیست؟ (تالیفی)
- ۱) هر کاو شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران
 - ۲) چندین که بر شرم‌دم از ماجرای عشقت / اندوه دل نکفتم الا یک از هزاران
 - ۳) چندت کنم حکایت، شرح این قدر کفایت / باقی نمی‌توان گفت الا به غم‌گساران
 - ۴) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق / با آن توان گفت که بیدار نباشد
- ۱۵- مفهوم کدام بیت با سه بیت دیگر هم‌رسانا نیست؟ (تالیفی)
- ۱) گویند که سوی صبح ره دارد شب / شب گشت دراز و صبح در ناز، مبرس
 - ۲) شب عاشقان بی دل چه شی دراز باشد / تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
 - ۳) ای صبح شب‌نشان جانم به طاقت آمد / از پس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران
 - ۴) به صبح وصل دارم انتظاری / شب هجران عجب دور و دراز است

۱- حبس و تبعید و اعدام را امتیاز مخصوص و امتیاز ویژه حکومت هم‌زمان دانستن طنز تلقی دارد

۲- شام روزه‌داران (زمان افطار) در بنده‌ها گداز زمان برای روزی که گذرد و پنج آدر است

۱۰ صفحه ۱۰

کلاس همایش دکتر سبطی (نشر دریافت)

۱۶- پیام کدام بیت با سه بیت دیگر هم خوانی ندارد؟ (تالیفی)

۱) نه مردیست دشمن در اسباب جنگ / تو مدهوش ساقی و آواز چنگ

۲) چو دشمن به دشمن بود مشغول (سرگرم) / تو با دوست بنشین به آرام دل

۳) چو گرگان پسندند بر هم گزند / به آساید اندر میان گوسفند

۴) چو در لشکر دشمن افتد خلاف / تو بگذار شمشیر خود در غلاف

۱۷- مفهوم مقابل کدام بیت درست نیست؟ (تالیفی)

۱) ای صبح شب نشینان جانم به طاققت آمد / از بس که دیرماندی چون شام روزه داران (بدعهدی یار)

۲) همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندرا خاک / چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است (بی اعتباری دنیا)

۳) تا به جایی رسی که می نرسد / پای اوهام و پایهی افکار (مقام والای انسان)

۴) طره‌ی پریشانش دیدم و به دل گفتم / این همه پریشانی بر سر پریشانی (تقابل عقل و دل)

۱۸- عبارت «همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بزرگ و جبار بر چاکری خشم گرفتی و آن چاکر را لت زدی و فروگرفتی، این مرد از کرانه

بجستی و تضریب کردی و المی بزرگ بدین چاکر رسانیدی و آن گاه لاف زدی که فلان را من فروگرفتم» در وصف «بوسهل سوزنی» یادآور کدام

ضرب‌المثل یا اصطلاح است؟ (تالیفی)

۱) شریک دزد و رفیق قافله

۲) آتش بیار معرکه

۳) اجل معلق

۴) خار چشم دشمنان

۱۹- باتوجه به ماجرای اعدام حسنگ وزیر، کدام گزینه‌ی نشانه‌ی نیرنگ و ظاهرسازی است؟ (تالیفی)

۱) چون حسنگ بیامد، خواجه بر پای خاست.

۲) بوسهل زوزنی بر خشم خود طاققت نداشت؛ برخاست، نه تمام.

۳) پیکان را ایشانیده بودند که از بغداد آمده‌اند. (اما در واقع از بغداد و از سوی صلح نیامده بودند.)

۴) مرد خود مرده بود که جلادش رسن به گلو افکنده بود و خبه کرده

۲۰- عبارت «بونصر گفت: ای سبحان الله، زری که سلطان محمود به غزو از بت‌خانه‌ها به شمشیر بیاورده باشد و آن را امیرالمؤمنین می روا دارد

ستدن، آن قاضی هم نتانده یادآور کدام ضرب‌المثل است؟ (تالیفی)

۱) دست بالای دست بیار است.

۲) کاسه‌ای زیر نیم کاسه است.

۳) کاسه‌ی داغ‌تر از آتش.

۴) یکی را در ده راه نمی‌داند سراف خانه‌ی کدخدا را می‌گرفت

۲۱- مفهوم «راز و نیاز با محبوب، آفرینش انسان، خسته شدن یلان، فراق از معشوق و ناپایداری روزگار» به ترتیب از کدام ابیات دریافت

می‌شود؟ (تعاونی سنبل ۹۱-۹۰)

الف) بیا که قصر اطل سخت ست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است

ب) آسمان بار امانت نتوانست کشید / قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند

ج) ز نوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب / غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا

د) بر آمیخت زهام گرز گران / غمی شد ز پیکار دست سران

ه) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

۱) ج، ال، د، ه، ب

۲) ه، ب، ج، د، الف

۳) ج، ب، د، ه، الف

۲۲- مفهوم «تسلیم محض عاشق در برابر معشوق» از کدام بیت دریافت نمی‌شود؟ (تعاونی سنبل ۹۱-۹۰)

۱) هر کس سر سودایی دارند و تمنایی / من بنده فرمانم تا دوست چه فرماید

۲) هر چه خواهی کن که ما را با تو روی جنگ نیست / سر نهادن به در آن موضع که تیغ افراستی

۳) آفرین کردن و دشنام شنیدن سهل است / چه از آن به که بود با تو مرا گفت و شنید (دشنام دوستی)

۴) یاد می‌داری که با من جنگ در سر داشتی / رای رای تست خواهی جنگ و خواهی آشتی

۲۳- از کدام بیت «مفهوم» ضرب المثل «از دل برود هر آن که از دیده برفت» دریافت نمی شود؟ (تعاونی سنجش)

(۱) همه مهری ز نادیدن بکااهد / اگر دیده نبیند دل نخواهد

(۲) ✓ ز دست دیده و دل هر دو فریاد / که هر چه دیده بیند دل کند یاد

(۳) مانند بی آینه و آینه این قوم / تا در نظری در دلشان جا داری

(۴) بسا عشقا که نادیدن زدوده است / چنان کز اصل گویی خود نبوده است

۲۴- مفهوم بیت «دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی / یکی زین چاه ظلمانی بر روی تو نا جهان بینی» با کدام بیت متناسب نیست؟

(۱) سر دویس طبیعت را برون تازی ز دل زان پس / همه رمز الهی را ز خاطر ترجمان بینی (تعاونی سنجش)

(۲) گر از میدان شهواتی سوی ایوان عقل آیی / چو کیوان در زمان خود را به هفتم آسمان بینی

(۳) ز حرص و شهوت و کینه بپر تا زان سپس خود را / اگر دویی ملک یابی و گر گرگی شبان بینی

(۴) ✓ اگر صد قرن از این عالم بیویی سوی آن بالا / چو دیگر سالکان خود را هم اندر نردبان بینی (راه عشق پایان ندارد)

۲۵- مفهوم کلی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) زبان درکش که دارد بس خطرها / ز پیکان زبانها، مغز سرها (صبری منفی بجن، بفارس بکوت رخاوس)

(۲) چو غنچه گرت بسته بودی دهن / دریده ندیدی چو گل بیرهن

(۳) ✓ ای زبان هم آتش و هم خرمن / چند این آتش در این خرمن زنی (سخن گفتن هم می تواند سودمند باشد هم زیان بار)

(۴) این زبان چون سنگ و هم آهنوش است / و آنچه بجهد از زبان چون آتش است

۲۶- ابیات کدام گزینه با یکدیگر تناسب معنایی ندارند؟ (میرزا)

الف) آن خدایی که کند حکم قضای بد و نیک / جز به نیکی نکند هر چه قضای تو کند

ب) در شب قدر از صبحی کرده ام عییم مکن / سرخوش آمد یار و جامی بر کنار طاق بود

ج) تسلیم و رضا پیشه کن و شاد بزی / چون نیک و بد جهان به تقدیر تو نیست

د) جهان با کسی جاودان رام نیست / به یک خو برش هرگز آرام نیست

هـ) به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استفا

و) تو کار خویش به فضل خدای کن تفویض / به روز دولت و نکبت که کار، کار خداست

(۱) ب- هـ (توصیفی ناهنگز) الف- د (امید به خست الهی) ج- د ✓ ج- و

۲۷- مفهوم عبارت «پس از خواندن سعدی، از فرط هيجان لگه می دويدم. کسانی که توی کوچه مرا این گونه می دیدند، شاید کسی خل می پنداشتند یا با خود می گفتند که این «بچه اریاب» از بس زیاد خورده ست شده؛ درحالی که از خوردن نبود، از شنیدن بود.» با کدام گزینه ارتباط معنایی ندارد؟ (میرزا)

(۱) آدمی فریه شود از راه گوش / جانور فریه شود از حلق و نوش (لذت رومی حاصل از شروهنز)

(۲) ✓ گیرم که غنبرین سخت نافهی خناست / کس ناهه ارمغان نبرد جانب خنات

(۳) ای تو هم استاد و هم ره دان من / از کلامت یافت لذت جان من

(۴) آن که بی یاده کند جان مرا ست، کجاست / وان که بیرون کند از جان و دلم دست کجاست

۲۸- عبارت «پس هر کسی سنگی می انداختند، شلی می موافقت را گلی انداخت. حسین منصور حلاج آهی کرد؛ گفتند: «از این همه سنگ چرا هیچ آه نکردی، از گلی آه کردن چه سر است؟» گفت: آ «که آن ها نمی دانند معذورتند؛ از او هم سختم می آید که می داند همه نمی باید انداخت.» با کدام گزینه، تناسب معنایی دارد؟ (میرزا)

(۱) ✓ از دشمنان برند شکایت به دوستان / چون دوست دشمن است شکایت کجا بریم

(۲) دوست شد یارم و یاران به من اقیار شدند / دوست بنگر که همه خلق جهان دشمن کرد

(۳) گیرم که بر کنی دل سنگین ز مهر من / مهر از دلم چگونه توانی که بر کنی؟

(۴) هزار دشمن اگر بر سرند سعدی را / به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست

۲۹- مفهوم کدام بیت در گمانک مقابل آن نادرست است؟ (تعاونی سببی)

- ۱) سر گرگ باید هم اول برید / نه چون گوسفندان مردم درید (علاج واقعه قبل از وقوع)
- ۲) بد اصل گدا چو خواجه گردد نه نکوست / مغرور شود نداند از دشمن دوست (کل اناه پتر شح بما فیه)
- ۳) بسیار کس ز پای درآورد اسپ از / او را مگر نبود لگام و دهانهای (افسارگسیختگی) ✓
- ۴) باران چو بیایی شد کردند ملول از وی / و آن‌گه که نیارد هیچ وصلش به دعا خواهند (دوری و دوستی)

(دوری از آرزو و زیاده خواهی)

۳۰- همی موارد زیر به جز استفهام انکاری است؟ (تعاونی سببی)

- ۱) آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند / آیا بود که گوشه‌ی چشمی به ما کنند؟ ✓
- ۲) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها
- ۳) کی توان از خلق متواری شدن پس بر ملا / مشعله در دست و مشک اندر گریبان داشتن؟
- ۴) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه پاک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان؟

۳۱- در کدام بیت جابه‌جایی ضمیر صورت نگرفته است؟ (سببش)

- ۱) هم‌چنان‌ت ناخن رنگین گواهی می‌دهد / بر سر انگشتان که در خون عزیزان داشتی (ناخن ز طبعیت)
- ۲) تا تو برگشتی نیامد هیچ خلفم در نظر / کز خیالت شهنشاهی بر ناظم بگماشتی (در نظر)
- ۳) دوستان دشمن گرفتن هرگزت عادت نبود / جز در این نوبت که دشمن دوست می‌پنداشتی (عبارت بنور)
- ۴) خاطرم نگذاشت یک ساعت که بدمهری کنم / گرچه دانستم که پاک از خاطرم بگذاشتی ✓

۳۲- کدام بیت با بیت زیر، تناسب معنایی بیش‌تری دارد؟ (کلاج)

عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود / موی اندر شیر خالص زود پیدا می‌شود

- ۱) دیدن پا خوش‌تر است از بال و پر طاووس را / عیب خود را در نظر بیش از هتر داریم ما
- ۲) از جوانی داغ‌ها بر سینه‌ی ما مانده است / نقش پایي چند از طاووس برجا مانده است
- ۳) خاک در آینه تصویر مکنز سازد / پای طاووس دو چندان به‌نظر می‌آید ✓
- ۴) گر مرد راضین شده‌ای عیب کس مبین / از زاغ چشم بین و ز طاووس پر نگر

۳۳- کدام دو بیت، تناسب معنایی کم‌تری با یک‌دیگر دارند؟ (کلاج)

- ۱) بنای ظلم در دوران نماند / جهان زین بیش‌تر ویران نماند
- گسخت جزای نیک و بد خلق با خدای انداز / که دست ظلم نماند چنین که هست دراز
- ۲) گشت مجذوب خود و دور زد و جلوه نمود / شد از آن جلوه به پا شوری و استیلایی
- عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت / فتنه‌انگیز جهان غمزهی جادوی تو بود
- ۳) نه ز هجران تو غمگین نه ز وصلت شادم / که بد و نیک جهان گذران می‌گذرد ✓
- نه وصلت دیده بودم کاشکی ای گل نه هجرانت / که جانم در جوانی سوخت ای جانم به قربانت!
- ۴) هرچه می‌بینی هم از خود دیده‌ای / گر جزای نیک و گر بد دیده‌ای
- نگر کان چه تخم است کامروز کاری / همان پایدت خورد فردا ازو بر

۳۴- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب معنایی بیش‌تری دارد؟ (کلاج)

مشکوه و تقوا و شگفتی و زیبایی شورانگیز طلوع خورشید را باید از دور دید. اگر نزه‌بکش رویم از دستش داده‌ام! لطافت زیبای گل در زیر انگشت‌های تشریح می‌پردازد. آه که عقل این‌ها را نمی‌فهمد!

- ۱) بر تو خورشید جز در خاک نتوان یافتن / یک زمین و آسمان از اصل خود دوریم ما
- ۲) دلیل عقل اگر بر هوا کند پرواز / چو شد مخالف حسن و نظیر، شکسته‌پر است (دوری از نگاه علمی و عاملان به طبیعت) ✓
- ۳) ملامت‌گوی عاشق را چه گوید مردم دانای؟ / که حال غرقه در دریا نداند خفته بر ساحل
- ۴) لاف دانایی مزین دُسر و مگر دیوانه‌ای؟ / در دبستانی که پیر عقل طفل نمکتب است